

Verslag Amsterdamse Waterleiding Duinen broedvogeltellingen 2008

Jan Jacobs

In de vijf bekende kavels in de AW-duinen zijn ook in 2008 weer de broedvogels geteld. Daarbij zijn een aantal nieuwe inventariseerders actief geworden, zoals Leo Schaap die het Hoekgatterduin heeft geteld en Annelies Marijnis en Erwina Teunissen, die samen Gijs Kokkieshoek voor hun rekening namen. Wim Baalbergen en Jan Veeffkind telden, naast hun eigen Boeveld, ook het Wolfsveld. Gab de Croock en Jan Jacobs noteerden weer de broedvogels in de Westhoek.

Van de watervogels in onze AWD-kavels is weinig meer over. Er is nauwelijks open water. Sinds het Van Limburg Stirumkanaal gedempt is beschikt alleen het Hoekgatterduin met een deel van het Oosterkanaal nog over water van enige betekenis. Hier werden dan ook alle watervogels genoteerd, zoals Nijlgans, Wilde Eend en Kuifeend, met elk één broedsel en de Meerkoet met twee broedsels. In de natte Van Limburg Stirumvallei werden geen watervogels meer geteld, zelfs geen Bontbekplevier of Kleine Plevier. Ook de laatste Rietgors is daar verdwenen. In Gijs Kokkieshoek werd nog slechts een Fazant geteld, mogelijk de laatste. In 2004 telden we nog 8 broedgevallen, maar ieder jaar gaan de fazanten in aantal achteruit. De Zomertortel, die in 2007 uit alle kavels verdwenen was, is nergens teruggekeerd. Ook landelijk heeft deze duif een dalende tendens; waarschijnlijk zijn we deze zomergast voorgoed kwijt.

De Grote Bonte Specht ging duidelijk vooruit. Van de 1 à 2 jaarlijkse paartjes ging deze specht dit jaar naar 5 paar. Zelfs midden in de Westhoek werd een paartje genoteerd. Nieuw in dit kavel, maar ook nieuw voor de gehele zuidelijke AWD, was de eerste Kleine Bonte Specht.

Boomleeuwerik en Boompieper gingen beide sterk in aantal omhoog, maar de Graspieper deed het duidelijk minder goed en halveerde in aantal. Ook Winterkoning en Roodborst gingen sterk omlaag, maar bij deze soorten komen vaker sterke fluctuaties voor.

Van de zomergasten ging de Sprinkhaanzanger relatief sterk achteruit, van 10 naar 3 territoria. Maar de meest opvallende daling was echter te zien bij de Nachtegaal, namelijk van 72 naar 52 territoria. Nieuw in onze tellingen was echter de Grote Lijster. Gab en Jan troffen die aan in de Westhoek, in het open gebied bij de ingang.

Tuinfluiters en Zwartkop zorgden weer voor discussie en verwarring. Vanwege gelijkenis in zang en roep krijgen deze vogels in 2009 extra aandacht.



Zwartkop foto: Jan Hendriks

Terug van weggeweest is ook de Kuifmees. Deze heeft voor het laatst in 2002 gebroed in het Hoekgatterduin en is daar door Leo weer waargenomen in het meest noordelijke dennenbos langs het Oosterkanaal. De overige mezensoorten deden het ook goed, alle soorten gingen behoorlijk vooruit. De Glanskop werd zelfs in drie kavels als nieuwe soort genoteerd. Bij de kraaiachtigen was sprake van kleine fluctuaties in aantallen. Alleen de Gaai ging duidelijk vooruit in aantal, van 5 naar 11 territoria. De Spreeuw klom naar 3 territoria. Opvallend was ook de toename van de Vink, een verschijnsel dat echter wel past in de landelijke tendens. Ook werd er sinds 1990 weer een Groenling geteld, evenals toen in het Hoekgatterduin.

Het totale aantal territoria bleef nagenoeg gelijk op 595, dat was 598 in 2007. Met de drie nieuwe soorten, Kuifmees, Kleine Bonte Specht en Grote Lijster, op een totaal van 43 kunnen we blij zijn. Dit zijn de verrassingen in het veld, die het tellen leuk houden.

Broedvogel inventarisatie Gijs Kokkieshoek in de AW-Duinen 2008

Geïnterviewd door Erwina Teunissen en Annelies Marijnis

Op 2 maart begonnen we na eerst enkele proefrondes te hebben gelopen op een winderige ochtend aan onze inventarisatie. Op 23 maart lag er

zelfs sneeuw en was de temperatuur 0 graden. Op deze mooie koude ochtend zongen de Boomleeuwerikken uitbundig en werden door ons twee Grote Gele Kwikstaarten overvliegend gezien. Ook op 6 april stond er een koude noordenwind en moesten wij er door heen bijten. Ook op andere ochtenden in April lag de temperatuur rond de 10 graden. Je kan dus spreken van een redelijk koud begin van het voorjaar. Begin mei werd de temperatuur aangenamer. Eenmaal werd de jodelende roep van een Wielewaal gehoord. Zwarte regenbuien, onder andere op 17 mei, kwamen ook voor tijdens de ochtendexcursies. Enkele soorten hebben wij er uitgekozen om extra aandacht aan te besteden.

Zomertortel: helaas is deze vogel door ons niet gezien of gehoord.

Boomleeuwerik: er zijn 6 territoria vastgesteld waarvan op 14 juni een gezinnetje van 6 exemplaren werd gezien.

Pimpelmees: ook dit jaar weer aanwezig met 1 territorium.

Braamsluiper: drie territoria vast-gesteld.

Fazant: ook regelmatig gehoord en 1 keer waargenomen.

Koolmees: deze soort broedt voornamelijk in spleten van oude vlierstruiken en was met 4 territoria aanwezig.

Gekraagde Roodstaart: helaas niet meer in ons kavel aanwezig maar wel in omliggende gebieden zoals bijvoorbeeld Starrenbroek.

Buizerd: verschillende malen een paartje en later in het seizoen een bedelend jong waargenomen.

Regelmatig werden door ons 2 à 3 reeën waargenomen. Veel konijnen en een vos en een al geruime tijd dode bunzing waren de aanwezige zoogdieren.

Broedvogel inventarisatie Westhoek in de AW-Duinen 2008

Geïnventarieerd door G. de Croock en J. Jacobs

Terreinomschrijving:

Het niet sterk geaccidenteerde terrein is ca 55 ha groot. Het wordt in het noorden begrensd door de Nieuwe Haasvelderweg, in het oosten door de Slag van de Westhoek, in het zuiden door de Starrenbroekerweg en in het westen door de Haasvelder- of Klugtweg.

De Trapjesberg is met ruim 16 m+ NAP de hoogste duintop in dit gebied. De omgeving van het Haasveld heeft veel historie, in dit gebied was

vroeger een landbouwvestiging, waarvan de sporen in de vorm van oude teelthoecken en weiljes nog duidelijk zichtbaar zijn.

Deze gebieden liggen laag en kunnen bij een nat voorjaar knap drassig zijn, zo nat zelfs, dat ze onder water komen te staan. Het afgelopen jaar werd het gebied begraasd door schapen om de woekering van de Amerikaanse vogelkers (Prunus) en de verdere verruiging tegen te gaan. Een groot gedeelte van deze vogelkers werd het afgelopen jaar gekapt.

Het terrein telt verschillende pannen en dellen, zoals Pan van de Heiweg, Pan van Janus, Berkenpan, Kattendel, Ligusterdel en Wilgenpoot. Het is een open gebied geworden, begroeid met Duindoorn en Meidoorn, waarbij de lage vegetatie, met Duinviooltje, Hondsdraf en Akkerhoorn beter tot groei en bloei komt



Staatmees foto: Gab de Croock

Toelichting op de inventarisatie 2008:

Het terrein is rijk aan vogels. Enkele soorten waaronder Fazant, Zomertortel, Koekoek en Sprinkhaanzanger kwamen dit jaar in het gebied niet tot broeden. Daarentegen konden we als nieuwkomers cq herintreders de Staatmees, Glanskop, Zwartkop, Grote Lijster en de Kleine Bonte Specht verwelkomen. Het aantal territoria van de Boompieper, Heggemus, Merel en Koolmees waren in sterk aantal toegenomen. Het aantal territoria van de Braamsluiper werd gereduceerd tot slecht één.

Verder noteerden we, maar niet als broedvogel, Torenvalk, Buizerd en de Havik. Op de Wei van Klugt zagen we ook Wilde Eend, Kievit en een paartje Beflijsters. Opvallend was het grote aantal konijnen. Daarnaast werden regelmatig damherten en vossen gezien. Ons vermoeden bestaat dat er in het waarnemingsgebied een vossenhol aanwezig was daar we op een vroege ochtend twee jonge vossjes in een del signaleerden.